

NYHEDSBREV FRA MONY OG SUSANNE I CAMBODIA

10. september 2023



Cambodia's Kvinder

I Cambodia er der et ordsprog der siger: drenge er som guld – piger er som hvidt stof. Hvis hvidt stof bliver smurt ind i mudder kan det vaskes, men aldrig blive helt hvidt igen. Guld smurt ind i mudder kan vaskes og pudses saa det skinner som guld igen. Ordsproget betyder, at hvis piger kommer galt afsted, er hun for altid maerket. Modsat drenge, de maerkes ikke af deres fortid og fejltrin. Pointen er, at det er ekstra vigtigt for foraelldre at passe paa deres piger, samt for pigerne selv at traeffe de rigtige valg i livet. Er en pige foerst blevet maerket af et fejlvalg eller fejltrin, er hun og hendes familie genstand for samfundet's foragt og fordoemmelse.

I 2008 startede Susanne et projekt for unge fattige enlige moedre, med stoette fra Dansk Missionsraad's Udviklingsafdeling. I 2010 blev projektet en del af House of Care. Projektet gav den enkelte kvinde en erhvervsuddannelse og haelp til opstart af egen forretning. Baggrunden for at starte projektet for unge enlige moedre var, at vi havde moedt en ung enlig mor, en dag

vi gjorde hold ved en lokal kaffebar paa vejen hjem til Phnom Penh efter et besoeeg i provinsen. Kvinden havde et barn paa under et aar i sine arme, og fortalte at hun ikke havde noget sted at bo. Ejeren af kaffebaren havde givet hende lov til at opholde sig der et par dage. Derefter vidste hun ikke hvor hun kunne faa haelp. Vi snak-kede lidt med kvinden, og i sin noed bad hun os tage sit barn med os. Hun taenkte vel, at vi kunne give barnet et hjem og en fremtid, som hun ikke selv kunne give barnet.

Kvinden og hendes historie paavirkede os dybt, og i dagene derefter kunne vi ikke faa hende ud af vore tanker. Det var ikke et spoergsmaal om man *kunne* haelp kvinder som hende, men et spoergsmaal om *hvordan* hun og mange andre fattige unge enlige moedre kan haelpes. Det blev starten paa projektet for enlige moedre – kaldet SMILES (single mothers improving their livelihood and economic situation).

I perioden 2008 til 2015 gav vi erhvervs-uddannelse til ca. 200 fattige enlige moedre i Phnom Penh. Det viste sig, med Kvinde-ministeriet's haelp, at kvinderne hovedsagligt var at finde i tekstilindustrien og sexindustrien.

Blandt vore kvinder, er der nogle som vi aldrig vil glemme. En af dem er Ratha, som vi moedte i 2008. Vi var paa besoeeg hos Ratha's store-soester, som var interesseret i at blive optaget i vort projekt. Ratha og hendes soester boede i et blikhytte, som var bygget ulovligt ude paa en soe. Der var et helt samfund som boede der, og vi optog en del enlige moedre fra det omraade. Vi var i gang med at stille Ratha's soester en del

NYHEDSBREV FRA MONY OG SUSANNE I CAMBODIA

spoergsmaal, for at sikre at hun levede op til kriterierne for at blive optaget. Ratha sad stille ved siden af sin soester og lyttede. Da vi havde optaget soesteren og aftalt hun skulle have en erhvervsuddannelse som frisoer, sagde Ratha: "kan jeg ogsaa komme med i programmet?" Vi forklarede hende, at programmet kun var for enlige moedre; hvortil hun svarede, at hun var en enlig mor. Vi smilede venligt i vores mistro, men hun tilfoejrede at hun var gravid. Ratha var paa det tidspunkt 17 aar, og man kunne ikke se at hun var gravid. Men soesteren bekræftede, at Ratha var i begyndelsen af sin graviditet. Begge soestre arbejdede i sexindustrien, saa der var ingen grund til spoerge om faren. (Billede af Ratha fra vort foerste moede med hende).



Vi optog Ratha, og begge soestre oenskede at komme i frisoerlaere, saa de senere kunne aabne en frisoersalon sammen. Ved siden af deres laereplads passede de deres arbejde som sexarbejdere. Ratha maatte dog stoppe, da hendes graviditet blev synligt. Begge soestre bestod deres eksamen efter endt laeretid, og vi hjalp dem med at komme igang som selvstaendige frisorer.

Iblandet de enlige moedre vi arbejdede med, var der flere der foedte mens de var med i vort program. Vi havde gjort det til en tradition at tage paa barselsbesoeg med en gave; derfor var det helt naturligt at vi ogsaa kom paa uanmeldt besoeg hos Ratha da hun havde foedt sin dreng. Den Ratha vi moedte, vil vi aldrig glemme.

Hendes ansigt var maerket af bekymring, mismod og haabloeshed. Det var som om alverdens problemer nu for alvor havde ramt hende. Vi proevede at opmuntre hende, men uden held. Drengen var lille og svag, og Ratha have ikke overskud til at vaere en glad og stolt mor.

Og vi kunne let saette os ind i hendes situation. Paa det tidspunkt var Ratha 18 aar og stod med et barn. Hun var fattig, og maatte tilbage til arbejdet hurtigst muligt for at tjene penge. Derfor var det allerede aftalt, at drengen efter et par uger skulle sendes ud til Ratha's mor i en landsby og passes der. Ratha skulle tjene penge i Phnom Penh, og sende pengene hjem til drengen's forsoergelse. Barske vilkaar for en ung pige paa 18 aar; men virkeligheden for mange unge cambodianske kvinder i dag.

Var Ratha bedre stillet efter at blive uddannet frisoer? Ja, for med en uddannelse var Ratha, og de andre kvinder i vort program, i stand til at tjene deres penge paa en haederlig maade. Som en enlig mor fortalte os: "foer snakkede andre om os – nu snakker de med os". Andre fortalte, at de ikke tjener ret meget mere som frisoer eller skraedder, sammenlignet med deres indtaegt som fabriksarbejder eller sexarbejder. Men nu har de en vaerdighed og en faerdighed, som giver dem haab og muligheder resten af livet.

Vore kvinder vil altid have en fortid som enlige moedre. Men med en uddannelse er deres "snavsede hvide stof vasket lidt hvidere". Den viden vi fik om livet som enlig mor, bruger vi nu i vort arbejde med smaa og unge piger i vore programmer, saa det faar en uddannelse i tide.

Venlig hilsen
Mony & Susanne

En jubilaemsgave sendes via LMF:

Bank-overfoersel: 9570-8000484

MobilePay: Nr. 41847

NB: Maerk gaven "Pr. 20, House of Care"

NYHEDSBREV FRA MONY OG SUSANNE I CAMBODIA

Enlige mødre i deres praktikpladser

